

ARVIOINTIKERTOMUS 2021

PYHTÄÄN KUNNAN TARKASTUSLAUTAKUNTA

1 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

Tehtävät ja toiminnan tarkoitus sekä tavoitteet

Tarkastuslautakunnan tehtävistä on säädetty 1.5.2015 voimaan tulleen kuntalain 14 luvussa ja kunnan hallintosäännössä. Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm.:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja toimintamuodot

Kunnanvaltuusto on 16.8.2021 § 30 asettanut kuntalain 121 §:n mukaisesti tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten.

Tarkastuslautakuntaan kuuluivat arviointivuonna:

Jäsenet

Reijo Yrjölä, puheenjohtaja
Marko Kujala, varapuheenjohtaja
Erkki Huhtinen
Camilla Björkqvist
Virpi Pulkkinen

Varajäsenet

Markku Tuomala
Kirsi Kallio
Vesa Pykäläinen
Anne Skoas
Hannu Kumpulainen

Tarkastuslautakunnan työ on tapahtunut vuodelle 2021 laaditun erillisen arvioinnin työohjelman mukaisesti.

Tarkastuslautakunta kokoontui arviointivuoden 2021 asioissa yhteensä 9 kertaa. Lautakunta on tutustunut kokouksissaan eri toimialojen toimintaan. Tarkastuslautakunta on haastatellut kunnan johtavia viranhaltijoita. Haastateltavat ovat antaneet hallinto- ja talouskatsauksia sekä vastanneet kohdennettuihin kysymyksiin vastuualueiltaan.

Lautakuntaa on avustanut BDO Audiator Oy:stä vastuunalainen tilintarkastaja JHTT Janne Majoinen.

2 EDELLISESSÄ ARVIONTIKERTOMUKSESSA ESITETTYJEN KEHITTÄMIS- JA TOIMENPIDESUOSITUSTEN SEURANTA

Kunnanhallitus antoi kokouksessaan 7.12.2021 § 225 vastineensa vuoden 2020 arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin. Kunnanvaltuusto merkitsi vastineet tiedoksi 13.12.2021.

Tarkastuslautakunta on tyytyväinen annettuihin vastineisiin.

3 KUNNAN STRATEGIAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kunnanvaltuusto on 16.11.2020 hyväksynyt. Strategia-asiakirjoissa kuntastrategia on tiivistetty mm. seuraavasti:

Pyhtää kartalle	Helpoin arki, paras kasvualusta	Lisää investointeja
<ul style="list-style-type: none"> Mediaosumat<ul style="list-style-type: none"> Meltwater-seuranta Valtakunnan mediassa osumat Kunnan SOME-kanavien kasvu KV-median näkyvyys Suositusindeksi	<ul style="list-style-type: none"> T3-mittarin näkyväksi tekeminen (Terveysasema) Asukastyytyväisyyden mittaus Kaakkois-Suomen paras työllisyysaste Joukkoliikenteen reitit ja käyttäjät (lkm) Terveyskeskuksen säilyminen Pyhtäällä Jatko-opintopaikat, 1. toive 95% Asukasluku plus-merkkinen (+0,5%) Omakotitonttien myynti 5 kpl/vuosi	<ul style="list-style-type: none"> 1 hanke per vuosi toteutuu Uusien investointien synnyttämät työpaikat Yritysbarometrin top 5, pienet kunnat Kaunissaaren sataman kävijämäärät Yhteisöveron tuotto

PYHTÄÄPYTTIS

Strategia sisältää kuntalain edellyttämät asiakokonaisuudet.

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Uudessa strategiassa on entistä paremmin otettu huomioon tärkeät päämäärät ja selkeät mittarit. Lähtö näyttää olevan kohtuullisen hyvä ja monia asioita on edistetty. Tulisi paremmin raportoida strategian toteutuminen. Aika näyttää miten tavoitteet toteutuvat.

4 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

4.1 Tavoitteiden asettaminen

Toimintavuodelle on hyväksytty toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet päävastuualueelle tulosalueittain. Toiminnalliset sitovat tavoitteet on asetettu talousarviossa neljästä eri näkökulmasta: asiakas, prosessit ja rakenteet, talous ja henkilöstö. Talousarviossa 2021 ja taloussuunnitelmassa 2022-23 sitovuustasoksi on määritelty tulosaluetasoiset nettomenot (toimintakate). Investointiosan sitovuustaso valtuustoon nähden on hankekohtaiset investoinnit.

4.2 Käyttötalouden taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Tarkastuslautakunta on arvioinut toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista tilinpäätöksessä esitettyjen talouden toteutumatietojen ja mittareiden avulla.

Yhteenveto talousarviossa 2021 asetettujen mittareiden toteutumisesta tulosyksiköittäin on esitetty alla. Tarkastuslautakunnan arvion perusteella n. 60 % asetetuista mittareista toteutui. Viiden mittarin osalta arviointia ei voitu suorittaa.

Mittareiden toteutuminen

Tulosalueet	Mittarit kpl				mittareiden Tot %	määrärahan tot%
Demokratiapalvelut	2	2			100,00	98
Hallinto- ja kehittämispalvelut	12	5	5	2	41,67	71
Sosiaalipalvelut ja toimeentuloturva	EI MITTAREITA					91
Perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoido	EI MITTAREITA					98
Esi- ja perusopetus	8	6	2		75,00	102
Keskiaste ja muu koulutus	3	1	2		33,33	69
Kirjastopalvelut	6	3	3		50,00	103
Nuoriso- ja liikuntatoimi	13	3	9	1	23,08	89
Varhaiskasvatus	3	2	1		66,67	102
Joukkoliikenne	1	1			100,00	89
Suunnittelu ja mittaus	1	1			100,00	53
Kiinteistöt	4	2	1	1	50,00	38
Kunnallistekniikka	8	8			100,00	96
Aluelämpöverkosto	2	2			100,00	52
Ruokapalvelut ja siivous	6	3	2	1	50,00	40
Rakennusvalvonta	4	2	2		50,00	44
Pelastustoiminta	1	1			100,00	99
Ympäristöterveydenhuolto ja ymp.suojelu	1		1		0,00	107
	75	42	28	5		

Yleinen kehitys

Kymenlaakson maakunnan suurimpia haasteita on ollut väkiluvun jatkuva heikkeneminen viime vuosina. Myös Pyhtään väkiluku pienentyi neljäntenä vuotena peräkkäin ollen ennakkotiedon mukaan vuoden lopussa 5118 (5129 v.2020 lopussa).

Työttömyysaste oli vuoden lopussa 9,5 %. Työttömyysaste parani vuoden takaisesta 2,2 %-yksikköä. Kymenlaakson työttömyysaste vuoden lopussa (12,1 %) oli edelleen jonkin verran maan keskiarvoa (10,5 %) suurempi.

Asuntorakentaminen ja tonttien myynti oli vuoden 2021 aikana vilkasta. Asuinrakentamiseen tarkoitettuja tontteja myytiin peräti 21 kappaletta. Elinkeinohankkeisiin liittyvät merkittävät tonttikaupat eivät toteutuneet eri syistä vuoden 2021 aikana.

Vuoden 2019 aikana Kymenlaakson kuntien yhteinen sote-kuntayhtymä Kymsote aloitti toimintansa. Vuosi 2020 oli siis kuntayhtymän toinen toimintavuosi ja tuotti omistajakunnille ikävänä yllätyksenä n. 30 miljoonan euron pakollisen alijäämävarauskirjauksen. Pyhtään osalta tämä tarkoitti noin 786 000 eurolla menoja lisäävää kirjausta ja vaikutti siten merkittävästi kunnan tuloksen muodostumiseen. Vuonna 2021 kuntayhtymän tulos oli taas positiivinen ja edellä mainittua alijäämävarausta voitiin purkaa n. 140 000 euron edestä.

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Talousarviotavoitteiden arviointi on vaikeaa mutta selkeästi on saatu parannusta uuden kuntastrategian myötä.

Talousarvio toteutui kokonaisuutena hyvin, mutta tulosaluetasoisia ylityksiä on. Määrärahamuutokset tulee käsitellä talousarviovuoden aikana.

Sosiaali- ja terveystoimelle ei ole asetettu toiminnallisia tavoitteita eikä mittareita. Palvelut siirtyivät Kymsoten järjestämistä vastuulle 1.1.2019. Tarkastuslautakunta suosittaa, että sosiaali- ja terveystoimelle asetettaisiin myös tavoitteita. Tavoitteet voisivat liittyä esimerkiksi omistajaohjaukseen ja edunvalvontaan kuntayhtymässä. Sote uudistuksen myötä tulisi koittaa vaikuttaa siihen että Pyhtään kunnan palvelut turvataan.

Rakennusvalvonta joutui kovalle lisääntyneen tonttikaupan johdosta, mihin tarkastuslautakunta toivoo parannusta.

Ulkoistettujen palveluiden seurantaan kaivataan enemmän mittareita ja tavoitteita.

4.3 Investointien toteutuminen

Investointimenot toteutuivat lähes talousarvion mukaisina. Investointeja tehtiin 1,56 milj. euroa kun talousarviossa suunniteltiin 1,7 milj. euron investointeja.

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Muutama investointi siirtyi tai myöhästyi suunnitellusta. Muutoin investoinnit toteutuivat suunnitellusti

4.4 Kunnan talous

Pyhtään kunnan vuosikate oli toimintavuonna 2 538 098 euroa, joka oli asukasta kohden 496 euroa (523 € vuonna 2021). Toimintatuottoja kertyi noin 365 000 euroa edellisvuotta enemmän. Tämä selittyy pääosin tontinmyyntituottojen nousuna. Lisäksi esimerkiksi erilaisia maksutuloja on tullut edellisvuotta enemmän.

Toimintamenot puolestaan kasvoivat 0,3 % eli noin 96 000 €. Henkilöstömenot kasvoivat 6,8 %. Asiakaspalvelujen ostot vähenivät 5,5 % ja muiden palvelujen ostot taas kasvoivat 4,3 %. Aineiden ja tarvikkeiden ostot kasvoivat 9,6 % ja avustukset 12 %. Avustusmenojen merkittävä kasvu selittyy lähinnä työmarkkinatuen kuntaosuuden muutoksella. Edellä esitettyjen muutosten summana toimintakate pieneni n. 268 000 euroa eli n. 0,9 %.

Verotulot kasvoivat 472 000 euroa (2,1 %). Valtionosuudet kasvoivat valtion koronatukien myötä noin 1,9 miljoonaa euroa (22 %). Verotulot olivat vuonna 2021 yhteensä 22 826 900 euroa, mikä ylittää alkuperäisen talousarvion noin 430 000 eurolla. Korkokulut kasvoivat noin 25 000 euroa. Korke- ja muut rahoitustuotot kasvoivat noin 11 000 euroa. Kokonaisuudessaan rahoituserät olivat 4 636 euroa positiiviset. Suunnitelman mukaiset poistot olivat noin 1,537 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos muodostui 1 000 634 euroa ylijäämäiseksi.

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Vuonna 2021 tuloksen on pelastanut koronatuot kunnalle ja sote kuntayhtymälle. Riskinä on työttömyyden kehitys ja Ukrainan sodan heijastukset Kotkan seudulle.

5 KUNTAKONSERNI

Kunta on laatinut konsernitilinpäätöksen, johon on yhdistelty neljä kuntayhtymää, joissa kunta on jäsenenä. Kunnan konsernitilinpäätöksen tunnusluvut noudattavat pitkälti kunnan tunnuslukuja, koska omistusosuudet kuntayhtymissä ovat vähäiset.

6 HENKILÖSTÖ

Henkilöstön kokonaismäärä lisääntyi kolmella vuodesta 2020. Kunnan palveluksessa oli tilikauden päättyessä 160 henkilöä, joista vakinaisia oli 119 ja määräaikaista 41. Sairaudesta johtuvia poissaoloja kertyi koko henkilöstön osalta keskimäärin 9,9 päivää / henkilö. Edelliseen vuoteen verrattuna vähennystä oli 1,4 pv:/henkilö

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Kyselyn perusteella henkilöstö vaikutti olevan tyytyväinen eikä vaihtuvuus ollut suurta.

7 YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta katsoo edellä kerrottuihin tarkastushavaintoihinsa perustuen, että valtuuston hyväksymät tavoitteet on riittävässä määrin saavutettu. Tarkastuslautakunta kuitenkin esittää, että talousarvion toteutumiseen, tavoiteasetantaan ja tavoitteiden mitattavuuteen ja seurantaan kiinnitetään edelleen entistä enemmän huomiota. Strategian toteutumisen arviointia ei ole riittävästi arvioitu ja vaihtelee suuresti toimialoittain. Tulisi pyrkiä mahdollisimman yhdenmukaiseen arviointiin.

Kunnan taloustilanne on kohtuullisen hyvä. Vuosi 2021 oli kuntataloudelle hyvä johtuen koronatuista ja vuodesta 2022 uhkaa tulla vaikeampi taloudellisesti, kun tuet jäävät pois. Kunnan toimintamenojen kehitykseen tulevina vuosina vaikuttaa sosiaali- ja terveyspalveluiden kehitys. Asukasluku oli edelleen laskeva, mutta asuintontteja onnistuttiin myymään suunniteltua enemmän. Asukaslukukehitys, tonttien myynti ja uudet työpaikat ja niiden luominen ovat edelleen avainasemassa kunnan menestykselle.

Tarkastuslautakunta esittää valtuustolle, että lautakunnilta ja toimialoilta pyydetään vastineet arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin, selvityspyyntöihin ja suosituksiin sekä ilmoittamaan niistä kunnanvaltuustolle ja edelleen tarkastuslautakunnalle marraskuun loppuun mennessä.

8 ARVIOINTIKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Pyhtäällä 25. päivänä toukokuuta 2022

Reijo Yrjölä
puheenjohtaja

Marko Kujala
varapuheenjohtaja

Erkki Huhtinen
jäsen

Camilla Björkqvist
jäsen

Virpi Pulkkinen
jäsen